

Izvadak o mjerama zaštite iz važećeg zagrebačkog GUP-a

Članak 65.

Zaštita i uređenje cjelovitih kompleksa (1.8.) - prostori: SC Mladost, Studentski centar, RŠC Jarun, Autokamp Jarun, Zabavni park Savska Opatovina, Velesajam, Šestinski lagvić, **groblje Mirogoj**, Šalata, "Ruđer Bošković", Rebro, Svetice, Heinzelova, KB Dubrava, Grad mladih, Klaka, MUP - Savska, kompleks Pedagoške akademije, dvorana "Vatroslav Lisinski", Kemijski školski centar, Srednjoškolski centar u Držićevoj, NSK i HRT, MUP - Ilica, Brodarski institut, Rockefellerova i drugi prema grafičkom prikazu.

Opća pravila:

- zaštita, čuvanje i uređenje vrijednosti kompleksa kao cjeline;
- **očuvanje izvornog oblikovanja građevina, karakterističnih vizura, elemenata identiteta i slike kompleksa, kvalitetnih i uređenih zelenih površina (parkova i park - šuma);**
- **na zahvate u prostoru u zaštićenim dijelovima prirode, na kulturnim dobrima i na nalazištima strogo zaštićenih i ugroženih biljnih vrsta na ovom prostoru primjenjuju se i odgovarajuće odredbe iz točke 9. Mjere očuvanja i zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i nepokretnih kulturnih dobara, ove odluke**

Članak 93.

Ovim su planom obuhvaćeni zaštićeni povijesni sklopovi i građevine - graditeljski sklopovi, civilne građevine i sakralne građevine na prostoru grada Zagreba.

U postupku zaštite povijesnih sklopova i građevina provedena je valorizacija po principu očuvanosti i vrijednosti kulturno-povijesnih i arhitektonsko-graditeljskih karakteristika.

Mjere zaštite graditeljskih sklopova unutar obuhvata Plana, kao sastavni dio Konzervatorske podloge, prate kartografski prikazi s ucrtanim prostornim međama kulturnog dobra.

3.a. Graditeljski sklop

Zaštićeni graditeljski sklopovi su očuvanja vrijedni graditeljski i urbanističko-arhitektonski kompleksi različitih namjena (stambena, proizvodno/gospodarska, industrijska, javna, sakralna i sl.) koji su svojom visokom očuvanošću i arhitektonskom, pejzažnom vrijednošću najvažniji prostorni akcent na području grada Zagreba.

Zaštićeni graditeljski sklopovi na području obuhvata Plana:

- Park Maksimir, Maksimirski perivoj, Z-1528;
- **Kompleks groblja Mirogoj, Aleja Hermanna Bollea, Z-1526;**
-

Mjere zaštite:

Mjere zaštite za zaštićene graditeljske sklopove razlikuju se i primjenjuju ovisno o njihovim urbanističko-arhitektonskim, graditeljskim i ambijentalnim specifičnostima:

- **sanacija i održavanje cjelovite povijesne i graditeljske strukture radi očuvanja i kvalitetne spomeničke prezentacije graditeljskog sklopa;**
- sanacija i održavanje pojedinačnih i formativnih građevina sklopa s očuvanim izvornim graditeljskim obilježjima;
- obvezna je valorizacija i izrada detaljnije konzervatorske dokumentacije s propozicijama zaštite i očuvanja, te dopuštenim i mogućim intervencijama unutar definiranih prostornih međa sklopa;
- **gradnja i uređenje unutar sklopa mogući su prema detaljnim konzervatorskim i urbanističkim propozicijama nadležnih tijela, osim za sklopove za koje je obvezna izrada detaljne urbanističke dokumentacije na temelju konzervatorske podloge s propozicijama zaštite i očuvanja građevina te mogućih intervencija;**
- do donošenja detaljnijeg plana na područjima označenih graditeljskih sklopova mogući su samo zahvati radi održavanja postojeće graditeljske strukture, uz mogućnost uklanjanja isključivo pojedinih građevina ili njihovih dijelova neprimjerenih elemenata i sadržaja, da bi se uskladili sa spomeničkim i ambijentalnim vrijednostima sklopa;
- **svu parkovnu arhitekturu odnosno parkovne površine, drvorede, grupacije stabala, solitere, vrtove i druge oblike hortikulturnog oblikovanja treba očuvati u cijelosti, a na njima su dopušteni samo oni zahvati koji ne narušavaju i ne mijenjaju njihove estetske i kulturno-povijesne vrijednosti;**
- **parkovna arhitektura ne može se smanjivati niti prenamijeniti za druge potrebe;**
- u park-šumama dopušteni su samo oni zahvati i radnje čija je svrha njihovo održavanje i uređenje, a cilj i smjernice gospodarenja određuju se u skladu s namjenom, koja prvenstveno služi za odmor i rekreaciju;
- unutar granica park-šuma nije dopuštena izgradnja i šume se ne mogu prenamijeniti za druge namjene te se iste trebaju očuvati u sadašnjim površinama;

- nije dopušteno uklanjanje građevine u svrhu gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- za gradnju unutar prostorne međe zaštićenog sklopa obavezan je javni natječaj;
- za sve zahvate unutar granica zaštićenih graditeljskih sklopova potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

3.b. Civilna građevina

Zaštićene civilne građevine su očuvanja vrijedne pojedinačne građevine koje posjeduju određeno kulturno-povijesno značenje i/ili visoke arhitektonsko-graditeljske kvalitete, različitih graditeljskih i tipoloških karakteristika te stupnja očuvanosti izvornih obilježja. Uz stambene građevine to su i građevine javne namjene, te građevine specifičnih funkcija i sadržaja: dvorci, ljetnikovci, kurije, stare škole, župni dvorovi i sl.

Zaštićene civilne građevine na području obuhvata Plana:

- Mrtvačnica na Mirogoju, Aleja Hermanna Bollea BB, Z-0682'

Zaštita civilne građevine podrazumijeva potpunu konzervatorsku zaštitu svih očuvanih izvornih obilježja u vanjštini i unutrašnjosti građevine, mjerila, oblikovanja, graditeljskih i konstruktivnih elemenata, posebno pročelja, krovništa, stubišta te osnovnog konstruktivnog sustava, kao i očuvanih vrijednih izvornih elementa oblikovanja i opreme u interijeru te izvorne namjene. Također, zaštita obuhvaća i pripadajuće parcele odnosno posjed s kojima čini izvornu kvalitetnu cjelinu.

Mjere zaštite:

- očuvanje i sanacija civilne građevine u svim njenim dijelovima, arhitektonskim i tipološkim karakteristikama i izvornoj namjeni; zajedno s pripadajućom parcelom ili posjedom s kojima čini cjelinu, a sve radi očuvanja i kvalitetne spomeničke prezentacije;
- nužnost sustavnog praćenja i kontrole stanja civilne građevine;
- svi zahvati trebaju omogućiti očuvanje, sanaciju i obnovu izvornih arhitektonskih i tipoloških karakteristika civilne građevine te pripadajuće parcele ili posjeda, u pravilu, uz očuvanje izvorne namjene, a eventualna nova namjena mora se prilagoditi očuvanoj građevnoj strukturi;
- nisu dopuštene intervencije koje mogu ugroziti spomenički karakter, bilo da se radi o rekonstrukciji, nadogradnji, preoblikovanju, preparcelaciji, bilo prenamjeni u sadržaje koji nisu primjereni karakteru građevine, odnosno karakteru šireg okoliša;

- nije dopuštena ugradnja i zamjena građevnih elemenata, materijala i opreme (PVC ili metalna stolarija, pokrov bitumenskom šindrom i sl.) koji nisu primjereni povijesnom i spomeničkom karakteru građevine;
- svu parkovnu arhitekturu, odnosno parkovne površine, drvorede, grupacije stabala, solitere, vrtove i druge oblike hortikulturnog oblikovanja treba očuvati u cijelosti, a na njima su dopušteni samo oni zahvati koji ne narušavaju i ne mijenjaju njihove estetske i kulturno-povijesne vrijednosti;
- parkovna arhitektura ne može se smanjivati niti prenamijeniti za druge potrebe;
- nije dopušteno uklanjanje građevine radi gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- za sve zahvate na kulturnom dobru potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

3.c. Sakralna građevina

Zaštićene sakralne građevine su očuvanja vrijedne pojedinačne sakralne građevine koje spadaju među najstarije i najvrjednije kulturno-povijesne i arhitektonsko-graditeljske spomenike na zagrebačkom prostoru. Župne crkve najstarijih zagrebačkih župa, očuvane crkve, kapele i poklonci na užem i širem području grada, nezaobilazni su dio povijesnog kontinuiteta naseljenih prostora, ujedno i prepoznatljivi orijentiri i akcenti u prostoru.

Zaštićene sakralne građevine na području obuhvata Plana:

- **Kompleks arkada s crkvom Krista Kralja na Mirogoju, Aleja Hermanna Bollea BB, Z-0681**

Zaštita sakralnih građevine podrazumijeva potpunu konzervatorsku zaštitu svih očuvanih izvornih obilježja u vanjštini i unutrašnjosti građevine, mjerila, oblikovanja, graditeljskih i konstruktivnih elemenata, kao i vrijednih izvornih elementa oblikovanja i opreme u interijeru te očuvanih sakralnih inventara. Također, zaštita obuhvaća i pripadajuće neposredno okruženje koje, svojom funkcijom, povijesno-kulturološkim karakteristikama i ambijentalnim vrijednostima, čini sa sakralnom građevinom nedjeljivu cjelinu.

Mjere zaštite:

- **očuvanje i sanacija sakralne građevine u svim njenim dijelovima, arhitektonskim i tipološkim karakteristikama; zajedno s pripadajućom parcelom ili parcelama s kojima čini cjelinu, a sve radi očuvanja i kvalitetne spomeničke prezentacije;**
- nužnost sustavnog praćenja i kontrole stanja sakralne građevine;
- preuzimanje i provođenje zakonske obveze vlasnika, odnosno korisnika, da se brine o kulturnom dobru;

- svi zahvati trebaju omogućiti očuvanje, sanaciju i obnovu izvornih arhitektonskih i tipoloških karakteristika sakralne građevine te pripadajuće parcele ili posjeda, uz očuvanje izvorne namjene;
 - komponentu hortikulturnog oblikovanja treba očuvati u cijelosti, a na njoj su dopušteni samo ni zahvati koji ne narušavaju i ne mijenjaju njene estetske i kulturno-povijesne vrijednosti;
 - parkovna arhitektura ne može se smanjivati niti prenamijeniti za druge potrebe;
 - nisu dopuštene intervencije koje mogu ugroziti spomenički karakter, bilo da se radi o rekonstrukciji, dogradnji, preoblikovanju, preparcelaciji, bilo prenamjeni u sadržaje koji nisu primjereni karakteru građevine, odnosno karakteru šireg okoliša;
 - nije dopuštena ugradnja i zamjena građevnih elemenata, materijala i opreme koji nisu primjereni povijesnom i spomeničkom karakteru građevine;
 - nije dopušteno uklanjanje građevine radi gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- za sve zahvate na kulturnom dobru potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

Link na puni tekst GUP-a:

<https://www1.zagreb.hr/sluzbeni-glasnik/#/app/akt?id=412d263a-f956-4d43-a72c-2117fa28fa23>